

๒๐ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง โครงการเงินช่วยเหลือเกษตรกรชาวไร่อ้อยเพื่อซื้อปัจจัยการผลิต

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๓๘๖๔๘
ลงวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๙
๓. สำเนาคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๖๑
ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๑
๔. สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี-ด่วนที่สุด ที่ นร-๐๕๐๕/ว ๓๒๑
ลงวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๑
๕. สรุปสาระสำคัญของโครงการสนับสนุนมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรชาวไร่อ้อย
๖. รายละเอียดข้อมูลที่หน่วยงานของรัฐต้องเสนอพร้อมการขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรี
ตามมาตรา ๒๗

ด้วย กระทรวงอุตสาหกรรมขอเสนอเรื่อง โครงการเงินช่วยเหลือเกษตรกรชาวไร่อ้อยเพื่อซื้อปัจจัยการผลิต มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๔(๑) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงอุตสาหกรรมได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ คณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ ได้มีมติเห็นชอบแผนการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายทั้งระบบ พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔ จำนวน ๕ แนวทาง ได้แก่ ๑) การปรับปรุงพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย รวมทั้งกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้ครอบคลุมการนำอ้อยไปผลิตเอทานอลและผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ได้ ๒) การเพิ่มผลิตภาพอ้อยและน้ำตาลทราย ๓) การกำหนดต้นทุนมาตรฐานอ้อยและน้ำตาลทราย และมาตรฐานการผลิตน้ำตาลทราย ๔) การรักษาเสถียรภาพกองทุนอ้อยและน้ำตาลทราย และ ๕) การจัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนาอ้อยและน้ำตาลทราย และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ตามที่กระทรวงอุตสาหกรรมเสนอ โดยให้เร่งรัดการดำเนินการให้เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดและเป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้วย (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

๑.๒ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้มีคำสั่งเรื่อง การแก้ไขกฎหมายเพื่อรองรับการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายทั้งระบบ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๑ เพื่อปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เป็นสากลและสอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศ ตลอดจนระเบียบและประกาศคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายที่เกี่ยวข้องกับการยกเลิกโควตาน้ำตาลทราย และการยกเลิกการกำหนดราคาร้านน้ำตาลทรายที่ใช้บริโภคในราชอาณาจักร ซึ่งมีผลทำให้แนวทางการบริหารจัดการอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายใหม่มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๑ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓)

/๑.๓ รัฐมนตรี...

๑.๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมได้มีข้อสั่งการในการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายทั้งระบบ เมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๑ โดยให้คำนึงถึงหลักการ ดังนี้ ๑) แบ่งปันประโยชน์จากอ้อยและผลผลิตจากอ้อยให้เป็นธรรมตลอดสายการผลิตจนแปรรูป ๒) คุ้มครองผู้ที่ได้รับความเสี่ยงจากการผันผวนของราคาตลาดโลก โดยเฉพาะชาวไร่อ้อย ๓) มีระบบกองทุนเพื่อรับผลกระทบ (Safety net) ๔) จัดทำโครงการความมั่นคงทางอาหาร ๕) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชาวไร่อ้อยในการปฏิรูปเศรษฐกิจชีวภาพ ๖) ทำความเข้าใจกับประชาชนและชาวไร่อ้อยอย่างทั่วถึง ไม่จำกัดเฉพาะตัวแทนชาวไร่อ้อยที่เป็นกรรมการ กอน. และกรรมการอ้อย และ ๗) จัดทำระบบกำกับดูแลผลผลิตอื่นของอ้อยที่เป็นกลาง คู่ขนานกับระบบปัจจุบันที่ใช้การถ่วงดุลระหว่างผู้มีส่วนได้เสียต่าง ๆ และให้ศึกษาความเสี่ยง ผลกระทบ วิธีการที่เป็นรูปธรรมที่สามารถป้องกันหรือเยียวยาแก้ไขผลกระทบจากการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายตามหลักการข้างต้น พร้อมทั้งเสนอทางเลือกในการดำเนินการโดยด่วน

๑.๔ คณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๑ ได้มีมติเห็นชอบเรื่องขอทบทวนมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๑ เรื่องการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ.๒๕๖๑ ในการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ โดยความในข้อ ๒.๑ ระบุ “ให้ส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐในฐานะผู้รับผิดชอบการดำเนินการกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการ เป็นผู้พิจารณาว่ากิจกรรม มาตรการ หรือโครงการที่จะเสนอต่อคณะรัฐมนตรีนั้น ก่อให้เกิดภาระต้องงบประมาณหรือภาระทางการคลังในอนาคตตามประกาศคณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ เรื่อง การดำเนินกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการที่ก่อให้เกิดภาระต้องงบประมาณหรือภาระทางการคลังในอนาคต พ.ศ.๒๕๖๑ หรือไม่ และในการเสนอเรื่องดังกล่าวข้างต้นต่อคณะรัฐมนตรีให้ส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐจัดเตรียมข้อมูลตามแบบฟอร์มที่กระทรวงการคลังได้จัดทำขึ้นเพื่อประกอบการขออนุมัติการดำเนินกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการนั้นต่อคณะรัฐมนตรีอย่างเคร่งครัด” (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๔)

๒. เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องเสนอเรื่อง

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) เรื่องที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

กระทรวงอุตสาหกรรมได้เร่งรัดการดำเนินการในการบริหารจัดการอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทราย ภายหลังจากการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายทั้งระบบ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๑ ให้มีความสอดคล้องกับแผนปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายและข้อตกลงทางการค้าระหว่างประเทศ และกฎระเบียบขององค์การการค้าโลก (WTO) รวมถึงให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของระบบอ้อยและน้ำตาลทรายที่นำไปสู่การค้าเสรีมากขึ้น โดยเฉพาะการยกเลิกการกำหนดโควตาน้ำตาล และยกเลิกการกำหนดราคาจำหน่ายน้ำตาลทรายภายในประเทศ รวมถึงการยกเลิกการจ่ายเงินช่วยเหลือเกษตรกรจำนวน ๑๖๐ บาทต่อตันอ้อย และขณะนี้อยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่านของระบบใหม่ ซึ่งมีระยะเวลาสองปี (ฤดูการผลิตปี ๒๕๖๐/๒๕๖๑ และ ๒๕๖๑/๒๕๖๒) ซึ่งยังคงต้องดำเนินการเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับกลไกในการบริหารจัดการระบบอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับสถานการณ์ปัจจุบันราคาน้ำตาลทรายในตลาดโลกตกต่ำต่อเนื่องมากกว่า ๒ ปี ทำให้เกษตรกรได้รับผลกระทบจากทั้งด้านราคาที่ตกต่ำและระบบใหม่ไม่สามารถเข้ามาแทรกแซงหรือพยุงราคาได้เหมือนในอดีตที่ผ่านมา จึงจำเป็นต้องกำหนดมาตรการช่วยเหลือเพื่อบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าให้กับเกษตรกรชาวไร่อ้อยในช่วงเปลี่ยนผ่านนี้ โดยเฉพาะชาวไร่อ้อยรายเล็กให้สามารถเข้าถึงปัจจัยด้านการผลิตที่จำเป็นอย่างเร่งด่วนโดยเร็ว ทั้งนี้ เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายและผู้บริโภคภายในประเทศ

/๔.สาระ...

๔. สารสำคัญ/ข้อเท็จจริง/ข้อกฎหมาย

๔.๑ ภายหลังจากที่หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้มีคำสั่งที่ ๑/๒๕๖๑ เรื่อง การแก้ไขกฎหมายเพื่อรองรับการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายทั้งระบบ ได้ยกเลิกการบังคับใช้ในมาตรา ๑๗ (๑๘) แห่งพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. ๒๕๒๗ ทำให้ราคาน้ำตาลสดคล้องกับกลไกตลาด ส่งผลให้การจำหน่ายน้ำตาลทรายในประเทศจำหน่ายเป็นไปอย่างเสรีภายใต้ระบบการลอยตัวราคาน้ำตาลทราย ซึ่งราคาจะขึ้นลงตามกลไกของตลาด ในการนี้ กระทรวงอุตสาหกรรม โดย สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย (สอน.) ได้ทำการสำรวจราคาน้ำตาลภายในประเทศเป็นประจำทุกวันและประกาศราคาน้ำตาลเป็นราคาเฉลี่ยประจำวันที่ ๕ ของเดือน โดยหลังจากการประกาศลอยตัวราคาน้ำตาลภายในประเทศเมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๑ พบว่า ราคาน้ำตาลทรายขาวและน้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์เฉลี่ยหน้าโรงงานตั้งแต่เดือนมกราคม - สิงหาคม ๒๕๖๑ ราคาน้ำตาลทรายขาวเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ ๑๖ - ๑๗ บาทต่อกิโลกรัม และราคาน้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์เฉลี่ย ๑๗ - ๑๘ บาทต่อกิโลกรัม ลดลงจากราคาที่กำหนดคงที่ก่อนปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทราย ราคาน้ำตาลทรายขาวอยู่ที่ ๑๙ บาทต่อกิโลกรัม และราคาน้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์อยู่ที่ ๒๐ บาทต่อกิโลกรัม ส่งผลให้ราคาขายปลีกในประเทศลดลงเฉลี่ยประมาณ ๒-๓ บาทต่อกิโลกรัมด้วย ซึ่งนับว่าเป็นผลดีต่อผู้บริโภคภายในประเทศและภาคการผลิตที่ใช้น้ำตาลทรายเป็นวัตถุดิบ อย่างไรก็ตาม การลอยตัวราคาน้ำตาลทรายในครั้งนี้ มีผลกระทบต่อเกษตรกรชาวไร่อ้อย เนื่องจากขณะนี้ราคาน้ำตาลทรายในตลาดโลกตกต่ำลงมาก โดยราคาน้ำตาลทรายดิบในตลาดโลกเคลื่อนไหวอยู่ที่ประมาณ ๑๑-๑๒ เซนต์/ปอนด์ ประกอบกับค่าเงินบาทที่แข็งค่าขึ้นอยู่ที่ประมาณ ๓๒.๕๐ บาท/เหรียญสหรัฐ ซึ่งอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายไทยพึ่งพาการส่งออกเป็นหลักมากกว่าร้อยละ ๗๕ จึงทำให้รายได้ของอุตสาหกรรมลดลง ในขณะที่ราคาน้ำมันและราคาปัจจัยการผลิตหลัก เช่น ปุ๋ย และยาปราบศัตรูพืชมีราคาสูงขึ้นมาก ทำให้เกษตรกรชาวไร่อ้อยได้รับผลกระทบจากทั้งด้านราคาที่ตกต่ำ และต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น อีกทั้ง การเปลี่ยนแปลงระบบอ้อยและน้ำตาลทรายใหม่ไม่สามารถเข้ามาแทรกแซงหรือพยุงราคาได้เหมือนในอดีตที่ผ่านมา

๔.๒ กระทรวงอุตสาหกรรม โดย สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย ได้ประเมินปริมาณอ้อยในเบื้องต้น ประจำฤดูกาลผลิตปี ๒๕๖๑/๒๕๖๒ คาดว่าจะมีปริมาณอ้อยเข้าหีบจำนวน ๑๓๐ ล้านตัน มีพื้นที่ปลูก ๑๒.๐๗ ล้านไร่ และผลผลิตเฉลี่ย ๑๐.๙๒ ตัน/ไร่ จำนวนเกษตรกรชาวไร่อ้อยที่ได้ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย มีจำนวนประมาณ ๓๔๐,๐๐๐ ราย โดยในฤดูกาลผลิตปี ๒๕๖๐/๒๕๖๑ มีจำนวนเกษตรกรชาวไร่อ้อยที่เป็นคู่สัญญากับโรงงานทั้ง ๕๔ โรงงาน มีจำนวนทั้งสิ้น ๑๗๘,๗๘๖ ราย (ภาคตะวันออก ๕,๐๗๘ ราย , ภาคกลาง ๒๕,๕๖๓ ราย , ภาคเหนือ ๓๔,๔๖๑ ราย และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๑๐๙,๑๑๔ ราย) ทั้งนี้ จากการประเมินราคาอ้อยขึ้นต้นในปีหน้า (ฤดูกาลผลิต ๒๕๖๑/๒๕๖๒) คาดว่าจะอยู่ที่ราคา ๖๘๐ บาท/ตันอ้อย (คิดที่ราคาน้ำตาลทรายดิบตลาดนิวยอร์กบวกพรีเมียมน้ำตาลทรายไทยที่ ๑๒.๕๐ เซนต์/ปอนด์ อัตราแลกเปลี่ยนที่ ๓๒.๕๐ บาท/เหรียญสหรัฐ) และจากราคาอ้อยขึ้นต้นย้อนหลัง ๕ ปี ตามตารางข้างล่าง จะเห็นได้ว่า ราคาอ้อยขึ้นต้นลดต่ำลงเป็นอย่างมาก

ปีการผลิต	ราคาอ้อยขึ้นต้น (บาท/ตัน)
๒๕๕๖/๕๗	๙๐๐
๒๕๕๗/๕๘	๙๐๐
๒๕๕๘/๕๙	๘๐๘
๒๕๕๙/๖๐	๑,๐๕๐
๒๕๖๐/๖๑	๘๘๐
๒๕๖๑/๖๒*	๖๘๐

/ซึ่งจากที่...

ซึ่งจากที่คาดการณ์ราคาอ้อยขึ้นต้นในฤดูการผลิตปี ๒๕๖๑/๒๕๖๒ อยู่ที่ประมาณ ๖๘๐ บาท/ตันอ้อยนั้น จะทำให้ราคาดังกล่าวต่ำกว่าต้นทุนการผลิต อยู่ที่ประมาณ ๑,๑๐๐ บาท/ตันอ้อย กระทรวงอุตสาหกรรม พิจารณาแล้วจึงเห็นควรให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรชาวไร่อ้อยในด้านปัจจัยการผลิตที่จำเป็นอย่างเร่งด่วน จึงได้จัดทำโครงการเงินช่วยเหลือเกษตรกรชาวไร่อ้อยเพื่อซื้อปัจจัยการผลิต (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๕) เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกรชาวไร่อ้อยในภาวะราคาน้ำตาลทรายในตลาดโลกตกต่ำอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับขณะนี้ อยู่ระหว่างการเปลี่ยนผ่านจากการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายทั้งระบบ ซึ่งมี ระยะเวลาเปลี่ยนผ่านในช่วงสองปีแรก (ฤดูการผลิตปี ๒๕๖๐/๒๕๖๑ และปี ๒๕๖๑/๒๕๖๒) ทั้งนี้ กระทรวง อุตสาหกรรมเห็นควรให้การสนับสนุนช่วยเหลือจัดหาเงินทุนด้านปัจจัยการผลิตที่จำเป็นให้แก่เกษตรกรชาวไร่อ้อยอย่างครอบคลุมและทั่วถึงในจำนวนที่เหมาะสม โดยไม่เป็นการบิดเบือนกลไกตลาดการค้าเสรีทั้งในและ ต่างประเทศ ไม่มีผลกระทบต่อผู้บริโภค และเป็นผลดีต่อระบบเศรษฐกิจ เกษตรกรชาวไร่อ้อย โดยเฉพาะชาวไร่อ้อยรายเล็กจะสามารถเข้าถึงปัจจัยด้านการผลิตที่จำเป็น มีเงินทุนในการเพาะปลูก บำรุงรักษาพืชผล และหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจมากขึ้น

๔.๓ กระทรวงอุตสาหกรรมจึงได้กำหนดมาตรการการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรชาวไร่อ้อย โดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในระบบอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายให้การช่วยเหลือส่วนหนึ่งและรัฐบาลสมทบส่วนหนึ่ง ใน ๒ มาตรการคือ ๑) การให้เงินช่วยเหลือเพื่อนำไปซื้อปัจจัยการผลิต (รัฐบาลให้เงินช่วยเหลือเพื่อจัดหาปัจจัยการผลิตที่จำเป็นเพิ่มเติม ต้นอ้อยละ ๕๐ บาท) และ ๒) การให้ความช่วยเหลือโดยใช้กลไกของกองทุน (โรงงานน้ำตาลสำรองจ่ายค่าอ้อยขึ้นต้นแก่ชาวไร่อ้อยต้นอ้อยละ ๗๐ บาท โดยผ่านกลไกของกองทุนอ้อยและน้ำตาลทราย) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๔.๓.๑ การให้เงินช่วยเหลือเพื่อนำไปซื้อปัจจัยการผลิต

๑) การจ่ายเงินช่วยเหลือแก่เกษตรกรชาวไร่อ้อยเพื่อนำไปจัดหาปัจจัยการผลิตที่จำเป็น ซึ่งจะช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นชาวไร่อ้อยกับสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย และเป็นผู้สัญญา กับโรงงานหรือมีการส่งอ้อยผ่านหัวหน้ากลุ่มชาวไร่อ้อย ที่ได้จดทะเบียนถูกต้องตามพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. ๒๕๒๗ ตามจำนวนต้นอ้อยที่เกษตรกรได้ส่งให้กับโรงงานผู้สัญญา หรือหัวหน้ากลุ่ม โดยในเบื้องต้นกำหนดความช่วยเหลืออยู่ที่ไม่เกิน ๕๐ บาท/ตันอ้อย แต่จะมีการกำหนดปริมาณต้นอ้อยสูงสุดที่จะได้รับเงินช่วยเหลือไม่เกินรายละ ๕,๐๐๐ ต้นอ้อย โดยเงินดังกล่าวจะมีความสำคัญต่อเกษตรกรเพื่อนำไปใช้จัดหาปัจจัยการผลิตที่จำเป็นเหมาะสมกับสภาพพื้นที่และปัญหาของตนเองได้ โดยปัจจัยการผลิตในเบื้องต้นที่เกษตรกรมีความต้องการสูงได้แก่ ปุ๋ย และ ยาปราบศัตรูพืช เป็นต้น

๒) จำนวนเกษตรกรชาวไร่อ้อยที่ได้ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย มีจำนวนประมาณ ๓๔๐,๐๐๐ ราย แต่จากจำนวนเกษตรกรที่เป็นคู่สัญญามีเพียง ๑๗๘,๗๘๖ ราย ดังนั้น เกษตรกรรายย่อยซึ่งมีปริมาณอ้อยไม่มากและไม่มีศักยภาพในการตัดหรือขนส่งอ้อยให้กับโรงงานโดยตรง ก็จะส่งอ้อยให้หัวหน้ากลุ่มที่ได้จดทะเบียนถูกต้องตามพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. ๒๕๒๗ เพื่อให้หัวหน้ากลุ่มดำเนินการตัดหรือขนส่งและจัดเป็นคู่สัญญากับโรงงานต่อไป ทั้งนี้ จากการประมาณพบว่ามีเกษตรกรรายย่อยอีกกว่า ๑๖๐,๐๐๐ ราย ที่ส่งอ้อยผ่านหัวหน้ากลุ่มชาวไร่อ้อย

๓) กรอบวงเงินงบประมาณจากภาครัฐ

กรอบวงเงินที่ขอรับการจัดสรรเพื่อใช้โครงการเงินช่วยเหลือเกษตรกรชาวไร่อ้อยเพื่อซื้อปัจจัยการผลิต อยู่ที่ไม่เกิน ๖,๕๐๐ ล้านบาท โดยคิดจากเงินช่วยเหลือเพื่อซื้อปัจจัยการผลิตอยู่ที่ไม่เกิน ๕๐ บาท/ตันอ้อย และคาดว่าปริมาณอ้อยที่จะเข้าหีบในฤดูการผลิตปี ๒๕๖๑/๒๕๖๒ จำนวน ๑๓๐ ล้านตัน

๔) การจ่ายเงินช่วยเหลือชาวไร่อ้อย ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) จะโอนเงินช่วยเหลือเข้าบัญชีธนาคารของชาวไร่อ้อยคู่สัญญาของแต่ละโรงงานโดยตรง โดยที่โรงงานจะต้องจัดส่งข้อมูลคู่สัญญา ทั้งคู่สัญญาที่เป็นชาวไร่อ้อยทั่วไป และคู่สัญญาที่เป็นหัวหน้ากลุ่มชาวไร่พร้อมจำนวนตันอ้อยที่ส่ง สำหรับหัวหน้ากลุ่มชาวไร่ซึ่งได้ดำเนินการรวบรวมอ้อยจากชาวไร่อ้อยรายย่อยส่งให้กับโรงงานต่างๆ นั้น จะต้องแสดงบัญชีรายชื่อชาวไร่รายย่อยที่อยู่ในสังกัดพร้อมจำนวนตันอ้อย เพื่อที่ ธ.ก.ส. จะได้โอนเงินช่วยเหลือไปยังบัญชีธนาคารของชาวไร่อ้อยรายย่อยดังกล่าวโดยตรง

๔.๓.๒ การให้ความช่วยเหลือโดยใช้กลไกของกองทุนอ้อยและน้ำตาลทราย

๑) รายได้ของระบบอุตสาหกรรมอ้อยน้ำตาลทราย จากการจำหน่ายน้ำตาลทราย ภายในประเทศ ภายหลังจากประกาศลอยตัวราคาน้ำตาลทราย ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดเก็บเงินจากการจำหน่ายน้ำตาลทรายภายในประเทศ โดยให้โรงงานนำส่งเงินส่วนต่างที่เกิดขึ้นจากการสำรวจราคาเฉลี่ยของน้ำตาลทรายภายในราชอาณาจักรที่ขายได้จริงในหนึ่งเดือน กับราคาเฉลี่ยของน้ำตาลทรายขาวตลาดลอนดอนหมายเลข ๕ บวก พรีเมียมน้ำตาลทรายไทยที่เกิดขึ้นในหนึ่งเดือน

๒) จำนวนเงินเพิ่มเติมที่จะให้ความช่วยเหลือชาวไร่อ้อยประมาณ ๗๐ บาท/ตันอ้อย คำนวณได้จากประมาณการรายได้ส่วนต่างที่เกิดขึ้นจากการสำรวจราคาเฉลี่ยของน้ำตาลทรายภายในราชอาณาจักรที่ขายได้จริงในหนึ่งเดือน กับราคาเฉลี่ยของน้ำตาลทรายขาวตลาดลอนดอนหมายเลข ๕ บวกพรีเมียมน้ำตาลทรายไทย โดยในปีที่ผ่านมากองทุนอ้อยและน้ำตาลทรายมีรายได้จากส่วนต่างนี้อยู่ที่เดือนละ ๑,๐๘๐ ล้านบาท หรือปีละประมาณ ๑๓,๐๐๐ ล้านบาท และตามระบบแบ่งปันผลประโยชน์ของอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทราย เงินดังกล่าวจะเป็นส่วนของชาวไร่อ้อย ประมาณ ๙,๑๐๐ ล้านบาท (ร้อยละ ๗๐) และคาดว่าจะมีปริมาณอ้อยเข้าหีบจำนวน ๑๓๐ ล้านตัน จึงทำให้มีเงินช่วยเหลือเพิ่มเติม ๗๐ บาท/ตันอ้อย โดยโรงงานน้ำตาลจะสำรองจ่ายเงินเพิ่มเติมส่วนนี้ไปในราคาอ้อยขั้นต้น ทั้งนี้ กระทรวงอุตสาหกรรม โดย สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายได้หารือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งผู้แทนโรงงานน้ำตาลทราย และเกษตรกรชาวไร่อ้อย โดยทุกฝ่ายได้เห็นพ้องในแนวทางช่วยเหลือเพิ่มเติม ๗๐ บาท/ตันอ้อย

ในการนี้ หากสามารถดำเนินโครงการเงินช่วยเหลือเกษตรกรชาวไร่อ้อยเพื่อซื้อปัจจัยการผลิต จะทำให้ชาวไร่อ้อยได้รับราคาอ้อยขั้นต้นในฤดูการผลิตปี ๒๕๖๑/๒๕๖๒ ที่ราคาประมาณ ๘๐๐ บาท/ตัน จากการคำนวณราคาอ้อยขั้นต้นที่ ๖๘๐ บาท รวมกับเงินช่วยเหลือจากทั้งสองมาตรการดังกล่าว (๕๐+๗๐บาท/ตันอ้อย) และเมื่อรวมกับค่าส่วนเพิ่มจากคุณภาพอ้อยที่เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ย เกษตรกรชาวไร่อ้อยจะได้รับราคาอ้อยประมาณ ๘๘๐-๙๐๐ บาท/ตันอ้อยที่ค่าความหวานเฉลี่ยประมาณ ๑๒.๓๕ ซี.ซี.เอส ซึ่งจะเป็นการช่วยบรรเทาความเดือดร้อนแก่ชาวไร่อ้อยอยู่ในระดับที่น่าพอใจ

๔.๔ กระทรวงอุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นควรขอรับการสนับสนุนงบประมาณแผ่นดินจากภาครัฐ เพื่อดำเนินการจัดทำโครงการดังกล่าวเป็นจำนวนเงิน ๖,๕๐๐ ล้านบาท ซึ่งในการขอรับเงินอุดหนุนงบประมาณแผ่นดิน กระทรวงอุตสาหกรรมได้หารือในเบื้องต้นกับกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศในกรณีดังกล่าวถึงผลกระทบต่อพันธกรณีภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO) แล้ว ขอเรียนว่า ภายใต้กฎเกณฑ์ WTO เรื่องสินค้าเกษตร ประเทศสมาชิกมีข้อผูกพันการอุดหนุนภายใน ภายใต้ WTO ในการพัฒนาด้านการเกษตร สำหรับประเทศกำลังพัฒนา และมีข้อกำหนดเพื่อเปิดโอกาสให้ประเทศกำลังพัฒนาสนับสนุนการพัฒนาทางการเกษตรของตน ผ่านมาตรการให้ความช่วยเหลือของรัฐเพื่อสนับสนุนการพัฒนาการเกษตรและชนบท การอุดหนุนการลงทุน และการอุดหนุนเรื่องปัจจัยการผลิตการเกษตร ซึ่งต้องให้เป็นการทั่วไปแก่ผู้ผลิตที่มีรายได้ต่ำ หรือผู้ผลิตที่มีทรัพยากรไม่สมบูรณ์ รวมถึงการอุดหนุนเป็นจำนวนเล็กน้อย (de minimis) สำหรับการอุดหนุนแบบเจาะจงสินค้า (Product Specific) โดยอุดหนุนได้ไม่เกินร้อยละ ๑๐ ของมูลค่าการผลิตสินค้านั้น

โดยมาตรการและการอุดหนุนภายในเหล่านี้ จะไม่นับรวมเป็นการอุดหนุนภายในที่บิดเบือนทางการค้าที่ต้อง
แจ้งเตือนต่อ WTO ซึ่งการดำเนินการขอรับเงินอุดหนุนผ่านมาตรการให้ความช่วยเหลือจากภาครัฐในด้านปัจจัย
การผลิตการเกษตรจำนวนเงิน ๖,๕๐๐ ล้านบาทในครั้งนี้ สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากมูลค่าของ
อุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายของไทยในฤดูการผลิตปี ๒๕๖๑/๒๕๖๒ มีมูลค่ารวมประมาณ ๑๓๐,๐๐๐
ล้านบาทต่อปี ดังนั้น ร้อยละ ๑๐ ของมูลค่าการผลิตสินค้าจะอยู่ที่ประมาณ ๑๓,๐๐๐ ล้านบาทต่อปี ซึ่งถือเป็น
การอุดหนุนจำนวนเล็กน้อย (de minimis) ที่รัฐสามารถดำเนินการได้

๔.๕ เพื่อให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๑ เรื่อง ขอบทวนมติ
คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๑ เรื่องการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ
พ.ศ.๒๕๖๑ ในการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี กระทรวงอุตสาหกรรม โดย สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและ
น้ำตาลทราย จึงได้จัดทำรายละเอียดข้อมูลที่หน่วยงานของรัฐต้องเสนอพร้อมกับการขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรีตาม
มาตรา ๒๗ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๖) ตามแบบฟอร์มที่กระทรวงการคลังกำหนดเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

๕. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งใด ๆ

-ไม่มี-

๖. ผลกระทบ

หากคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบโครงการเงินช่วยเหลือเกษตรกรชาวไร่อ้อยเพื่อซื้อปัจจัย
การผลิต เพื่อนำมาช่วยเหลือชาวไร่อ้อยด้านปัจจัยการผลิตที่จำเป็น จะส่งผลให้เกษตรกรชาวไร่อ้อยโดยเฉพาะ
ชาวไร่อ้อยรายเล็กให้สามารถเข้าถึงปัจจัยด้านการผลิตที่จำเป็น และมีผลตอบแทนเพียงพอ สำหรับนำไปเป็น
เงินทุนหมุนเวียนในการประกอบอาชีพ และแก้ไขปัญหาโรคและแมลงศัตรูอ้อยต่าง ๆ รวมทั้งด้านการเพาะปลูก
และบำรุงรักษาอ้อย รวมถึงการดำรงชีพของตนเองและครอบครัว ซึ่งจะก่อให้เกิดเงินทุนหมุนเวียนต่อเนื่อง
ในระบบเศรษฐกิจอันจะส่งผลดีต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศโดยรวม อีกทั้งยังช่วยบรรเทาผลกระทบที่
เกิดขึ้นในช่วงเปลี่ยนผ่านจากการปรับโครงสร้างระบบอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทั้งระบบ ซึ่งมีระยะเวลาการ
เปลี่ยนผ่านในช่วง ๒ ปีแรก คือฤดูการผลิตปี ๒๕๖๐/๒๕๖๑ และ ๒๕๖๑/๒๕๖๒ จนกว่าระบบใหม่จะมี
เสถียรภาพ

๗. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

-ไม่มี-

๘. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

-ไม่มี-

๙. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

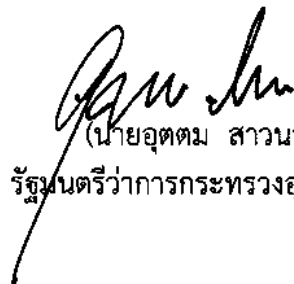
-ไม่มี-

๑๐. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงอุตสาหกรรมขอเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบโครงการช่วยเหลือเกษตรกรชาวไร่อ้อยเพื่อซื้อปัจจัยการผลิต โดยขอรับการจัดสรรงบกลาง รายการสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ จำนวน ๖,๕๐๐ ล้านบาท

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอุตตม สาวนายน)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย
กองยุทธศาสตร์และแผนงาน
โทร. ๐ ๒๒๐๒ ๓๐๗๐ โทรสาร ๐ ๒๓๕๔ ๓๕๔๕
E-mail: ocsb0609@ocsb.go.th